

Vychází 1., 10., 20.,
každého měsíce o 10.
hodině.
Expedicí se nachází v ši-
roké ulici, číslo 25,
1. poschodí.
Kdo všeckna čtyry čtvrt-
letí odebere, obdrží praemii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl.
půll. 2 zl., celor. 4 zl.
rak. č. S poštou: čtvrtl.
1 zl. 15 kr., půll. 2 zl.
30 kr., celor. 4 zl. 60 kr.
rak. čísla. Pro státy ně-
mecké: půll. 1 tol.
20 nov. gr., celoročně
2 tol. 40 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor :

Emanuel Meliš.

Expedice „Dalibora“ a kancelář pro opisování nachází se nyní v široké ulici čís. 25., 1. poschodí

Náš zpěv.

Co Čechu v duši, srdci dlívá,
čím krev se v žilách rozpění,
to v písně cituplné splývá:
tu žal, tam slasti rozchvění.
Nemůž to jinak ani býti,
než Bůh že nám chce odměniti
od dětství k stáří smutný žal,
ježž otec synu odchoval.

Když hrom a bouře k zemi stoupá
a blesk nám hoří nad hlavou,
aj, v mracích Vlasti Duch se houpá,
nám kyná dávnou oslavou.

Nemůž to ani jinak býti,
než Bůh že v nás chce oživit
paměť na našich Olců květ,
jež písní má se rozzvučet.

V každém se prsu věštby pěstí
a mlékem matek vštěpují,
že národ bude zase kvěsti,
nechť zrádci zhoubu osnují.
Nemůž to ani jinak býti,
nás k tomu Bůh chce připraviti
a proto dýchá v naši krev,
a proto daří nám se zpěv.

My mužů slavných sobě ctíme
a nesem vstříc jim povděky,
v jich slávě naši uvidíme
vznešenou jako před věky.
Nemůž to ani jinak býti,
než Bůh že musí radost míti,
když zdvihnem mocný do nebes
z vděčnosti k Němu v písních ples!

Nám vzácná láska matek, druží
do srdcí ráje zavívá,
a jeden cíl nás k sobě tuží,
a stejný zpěv okřívá.
Jak může tedy jinak býti,
než Bůh že jal se uvážiti,
pokud neznectí Čech svou krev,
aby z ní plynul božský zpěv.

Karel Pr. Smrt.

Berliozova hudební cesta v Čechách.

Podává Vítězslav Guth.

(Pokračování.)

Navraťme se však zase do Prahy a totiž k *zpěv-
vácké akademii*. Jako všechny tyto spolky v Ně-
mecku, sestává také ona z ochotníků z prostřední třídy
obyvatelstva. Pan *Škraup* mladší vede ji. Je to sbor,
sestavující asi z devadesáti v celku svěžích, zvučných
a v hudbě důkladně vzdělaných hlasů. Účel tohoto
ústavu není, jako při mnohých podobných spolcích, vý-
hradně zaměstnávání se starými skladbami; to jsou věru
jen hudební koterie, kde se pod zámyslem opravdové
nebo jen přetvařované nadšenosti pro zemřelé živou-
cím zcela pohodlně na dobré pověsti utrhuje, aniž by
se jich jen znalo. Žofínská akademie (tak se nazývá
Pražský zpěvácký spolek) vzdaluje se toho pošetilého
puritánství. Vedle nějakého *Bachova* nebo *Händlova*
díla studuje Mosea od *Marxe* nebo kusy z některé
opery. Byv prvníkrátě jejím cvičením přítomen, slyšel
jsem tam také jednu chorální fantasii od *Škraupa* dle
českých národních písní, která mne svou originalností ve-
lice dojmula. Jak živ jsem neslyšel takové pikantní vo-
kální kombinace s tak živým ohněm, s takovým libo-
zvukem, s takovou pospolností přednáseti. Žofínská
akademie dává ročně jistý počet veřejných koncertů,

kteřé od bratrů *Škraupů* vedeny bývají; divadelní orkestr pod starším spojuje se se zpěváky pod mladším *Škraupem*. Velká tato představení, veždy s příkladnou pečlivostí připravována, přilákají vždycky četné posluchačstvo — lidi, kterým hudba není ani vyražením, aniž snad namáháním, alebrž ušlechtilou a vážnou vášní, již všechny své duševní síly, všechny pohyby mysli věnují. —

Zavázal jsem se nahoře, že Vám také o *kůru v hlavním katedrálním chrámu* a o *vojenské hudbě* v Praze vypravovati budu; chci se Vám však přiznati, že jsem vlastně je jen za příčinou úplnosti do toho přehledu vřadil. O těchto dvou pramenech harmonických bohatství Čechů nelze mi při nejlepší vůli ničeho pověděti, z jednoduché příčiny, že ničeho o nich nevím, a až posud jsem si nemohl tuto svou slabost odvyknouti, že nechci nikdy o věcech psáti, o kterých ničeho nevím. Navzdor četným pozváním páně *Škraupovým* nevskočil jsem přece v Praze do žádného chrámu. Poněvadž vlastně velmi pobožný jsem, musí v tom důležitá příčina vězeti, na kterou se bohužel upamatovati nemohu. Co se týče *vojenské hudby*, uvedu k ospravedlnění svého pomlčení o ní následující okolnost; jednou na jistý svátek slyšel jsem od 12 do 4 hodin tehdá v Praze posádkou ležící plukovní hudbu rakouskou národní hymnu od *Haydna* hráti. Tento nápěv, pln pohnutlivé a patriarchální velebnosti, je přece tak prostý, že z této zkoušky na schopnosti provozujících souditi mi nelze. *Správně* hráli, co vůbec, jmenovitě ale při vojenské hudbě dosti řídké jest. Také nevím, zda-li tento pluk ze samých rozených Čechů, anebo z Rakušanů v širším smyslu slova, totiž z Maďarů, Italiánů, Slováků, Štýřanů, Tiroláků, Poláků atd. sestával. —

Z Pražských umělců, kteří ani divadlu ani konservatoriu nepřináležejí, jmenuju zvláště *Dreyschocka*, *Piška* a ctihodného *Tomáška*. První dva slyšel jsem často ve Vídni, v Pešti, ve Frankfurtu a v jiných ještě městech, nikdy však v Praze. Jak se zdá, nebyli při prvním vystoupení od svých spolurodáků velmi dobře přijati a předsevzali si tedy, že své vlohy nedají více Čechům k ocenění nebo k zlehčování. Nikdo není prorokem vesvém domovu. Ostatně počínají Pražané přece již naslouchati obdivujícím výrokům, jež tisícnásobně o těchto mužích z cizozemská docházejí: „*Dreyschok* je podivuhodný pianista! *Pišek* je prvním zpěvákem v Evropě!“ a počínají již tušiti, že přece snad oběma ukřivdili*).

*) Tento výrok Berliozův o zneuznání oněch dvou umělců ze strany Pražského obecnstva není zcela odůvodněn. K potvrzení toho odvoláváme se na tehdejší *Leipziger Allgemeine Musikzeitung*, upozorňující zvláště na následující místa. Ohledem na *Dreyschocka* roč. 1836 str. 27 a násl.;

Tomášek je v Čechách a také i ve Vídni co skladatel velmi znám a vážen. Byl jsem v Praze jednomu z jeho koncertů přítomen, kde mezi dva a třiceti provozovanými skladbami jeden a třicet jich od něho bylo. Mezi těmi upozornili mne již napřed na novou jednu skladbu „*Erlkönig*“ (král duchů) od něho, která od *Schubertovy* téhož jména zcela se lišila. Někdo, porovnav ty dvě skladby spolu řekl: „Představil-li *Schubert* divoký cval koně v balladě tak mistrně, vypodobnil naopak zase *Tomášek* pokojnou chůzi pastorálního mimochodníka;“ na to podotknul někdo jiný: „Právě poněvadž *Schubert* nechal toho ubohého koně tak divoce cválati, ztuhnul a musí se proto teď v kroku voditi.“ — *Tomášek* píše již nejméně třicet let; seznam jeho skladeb bude tedy velmi objemný.

Ještě se musím zmíniti o jedné milostné umělkyni, jejíž v Německu příliš řídký talent k velké podpoře mi sloužil. Mínil jsem slečnu *Claudii* ~~novou~~, jednu z nejznamenitějších umělkyní na harfu; je hudebně velmi vzdělána a nejlepší žákyně *Parish-Alvarse*. Má také mimo to výborný hlas, a provádí často v Žofínské akademii, jejímž členem je, solové kusy s velkým prospěchem.

(Dokončení.)

Pianní ústavy v Praze.

Od v. G.

Před roky vyjádřil se kdosi v jistém německém časopise, pojednávaje o pražských pianních ústavách, následovně: „Pravilo se před časy, že v Praze již nestává ani jednoho domu, kde by se nenacházel aspoň jeden klavír. Za našich časů mohlo by se skoro tvrditi, že nebude brzy žádného domu v Praze, kde by se nenacházel nějaký hudební ústav.“ A věru, pak-li Praha zůstane v příštích letech také tak plodnou na hudební ústavy, jako v posledních desetiletích, mohli by se toho naši potomci snad přece ještě dočkati, co tento věstec prorokoval. Není tomu věru ještě tak velmi dlouho, co mistr Proksch první svůj pianní ústav v Praze zařídil, a letošního roku dosáhl počet soukromých ústavů pro hudbu a pro zpěv v našem městě značnou to číslici: dvacet, nepočítajíc tu ani nemalou také část veřejných ústavů pro rozličné obory v hudbě, jako je konservatorium, žofínská akademie a m. j. Otázku, zda-li tak veliký počet hudebních a to zvláště pianních ústavů v nějakém městě prospěšný jest, dlužno každým způsobem s „ano“ zodpovídati. Neboť čím větší kon-

kurrence v nějakém oboru, tím větší příčinnivostí jest nejen zapotřebí od každého jednotlivce aby nezanikl, alebrž každý musí hleděti, aby druhého předčil. Jiná arcif jest otázka, zda-li to také pro výkvět hudby prospěšno, že za našich časů, a zvláště v našem městě každý třebas sebe méně nadaný člověk, hudbě a to jmenovitě pianu se učí. Zodpovídati tuto otázku, není však účelem tohoto článku.

Letošní školní rok chýlí se ku konci, a větší část řediteřů pražských pianních ústavů bude, jako každého roku, se svými chovanci celoroční zkoušky odbývati, v nichž osvědčiti mají, jakých pokroků v tomto roce učinili. Z jedné takové zkoušky nedá se arcif přísný úsudek z mnohých příčin podati, a to hlavně z té příčiny, že se neví, jak dlouho žáci vůbec a na uložení jim kusech zvláště již studují; neboť mnohý dovede nějaký kus, třebas by jeho silám přiměřen nebyl, pakli se jej dlouho cvičil, slušně provésti. Hodláme však přece úsudky své o výsledcích výročních zkoušek chovanců v pražských pianních ústavech se cvičících podati, berouce k tomu jen měřítko takého, jež se na začátečníky v umění hudebním klásti může; neboť žádati od žáka a žákyně toho, co jen dokonalý umělec a umělkyně provésti může, bylo by nečasné a pošetilé. Pak-li tedy v těchto řádcích pilné a nadané chovance chválou odměníme, činíme to proto, bychom je k dalším studiím povzbudili. Nedomnívejž se tedy žádný chovanec, že je hotovým umělcem, pak-li jej obecnostvo hojným potleskem neb kritika uznáním vyznamená, nýbrž budiž mu to pohnůtkou k větší ještě vytrvalosti, pilnosti a k dalšímu pokroku.

Ústav p. Václava Stáry.

První výroční zkoušku s chovanci svými odbýval pan V. Stára v sále na Žofinském ostrově dne 17. lipna. Je to jeden z nejmladších zdejších pianních ústavů a povstal teprv v srpnu 1860. Navzdor tomu však čítá ústav pana *Stáry* již 50 chovanců a zkouška jejich celoroční byla dle zevnějšího výsledku nesmírně přízniva. Program k produkci byl velmi obezřele sestaven; neboť zastoupeny byly v něm nejen *skladby klassické* na př. od Beethovena (kvartett pro smyčcové nástroje a piano), Mendelssohna (slavnostní pochod), Schumanna (Geburtstagsmarsch), K. Webra (koncert — romance a rondo) a od jiných, nýbrž *skladby moderní* z větší části od *českých skladatelů*, což zajisté panu řediteli ke cti slouží. Slyšeli jsme tu zdařilý pochod od Leop. *Zvonáře*, pro 4 piana uspořádaný, dále ouverturu od mistra V. *Tomáška* pro 4 piana, pěkné koncertino pro 4 piana od Josefa *Prokše*, velké duo pro 2 piana „Hommage à Haendel“ od Jos.

Moselesa, andante a allegro pro 2 piana od Lad. *Duska*, velké duo ze „Severní hvězdy“ od Ch. *Wehle*, pak solové kusy: „Slyrienne originale“ a „La Gazelle“ od *Grafa*, brilliantní valčík od Jana *Hamply*, varace na „Kde domov můj“ od Fr. *Pivody*, fantasii „Il Trovatore“ od *Kuhe*, Hilmarovu „Esmeraldu-polku“, koncertně uspořádanou od Bedř. Šimáka a efektní fantasii „České perle“ od Eduarda *Nápravníka*. Z uvedených těchto skladeb vysvítá, že konečně se v Praze nahlížeti počíná, že nám není třeba cizozemských a z větší části jalových skladeb, které se zde *draho*, ano *velmi draho* platiti musejí. Kéž by to všichni milovníci hudby uvážili a zajisté by naši skladatelé a musikální nakladatelové větší ruch a činnost u skládání a vydávání komposic rozvinuly. Co se provedení kusů chovanců paně Stárových dotýče, musíme přiznati, že bylo, ohledem na krátké trvání tohoto ústavu, věru překvapující. Žáci osvědčili pružným úhozem, vyrovnanými trilkami a škalamy, že jsou účastní důkladné a na dlouhé zkušenosti spočívající metody p. ředitele V. *Stáry*. Z řady chovanců jmenujeme mladistvou slečnu Kateřinu *Summovu*, která Aschercův koncertní kus „Lucretia Borgia“ a v několika pospolných kusech a to vždy z paměti hrála. Osvědčila pěkný úhoz, značnou technickou zručnost a vůbec velké nadání. Totéž platí v plné míře o sl. K. *Krisové*, která hrála *Šimákovu* transkripci na Hilmarovu polku a fantasii „České perly“ od Ed. *Nápravníka*. Dosáhla zvláště posledním kusem tak eufusiastické a bezkonečné pochvaly, že ještě jeden kus (transkripci na národní „Na bílé hoře“) přidati musila. Ještě musíme se zmíniti o slečně E. *Heinsohnové*, která v Hamplovu „Valse brillante“ a v jedné Aptově skladbě také co zdatná a obratná pianistka se osvědčila. Chvalné zmínky zasluhují slečny Mal. *Chevallierova*, B. *Formánkova*, K. *Schwarzova*, K. *Severova* a jiné. — Z mužských žáků jmenujeme dlužno zvláště pp. Al. *Karnera*, Ant. *Ledera* a K. *Čížka*, kteří v solových a pospolných kusech hráli a těžké své úlohy velmi pěkně provedli. Že návštěva četná a potlesk hojný byl, netřeba podotknouti, bývá to při podobných zkouškách obligátní. Ještě se musíme zmíniti, že cellista, p. *Brichta* a pp. *Brückner* a *Wittich* na housle a na violu při některých kusech pospolně spoluúčinkovali.

J. Th. Höger.

Dne 20. a 21. lipna odbýval na Žofině p. J. Th. *Höger* se svými chovanci celoroční zkoušky. Již lonského roku měli jsme příležitost z pokroků chovanců souditi na tento ústav; z výsledku letošních zkoušek můžeme ho směle postaviti k boku dobrých zdejších

pianních ústavů. Nelze věru ani o jedné piéce praviti, že by byla šla špatně; naopak můžeme o mnohých říci, že výtečně se provedly. A příčina tohoto výsledku, myslíme, že se nejvíce v tom hledati musí, že kusy od žáků provedené, vždy také úplně jejích silám přiměřeny jsou, a že tedy dobrý výsledek od pouhé náhody nezávisí, alebrž již takořka před zkouškou určen jest. Z pospolných kusů na 4 piana přednesly se ouvertury od *Tomáška* (Es dur), Meyerbeera, Reissigra, Rossiniho, pochody z „Tannhäusera,“ ze „Sommer-nachtstraumu“ a j. naskrze velmi korektně a taktupně. Ze solistů dostáli, jak jsme již podotkli, všickni svým úlohám, přece však nemůžeme opomenouti, jmenovitě se zmíniti o nejvýtečnějších žácích tohoto ústavu. Sl. A. Burggrafová přednášela koncert (f-moll) od H. Herze s průvodem orchestru opravdu velmi obratně, a od obecenstva hlučným potleskem odměněna, přidala ještě jednu sólovou piécu. — Slečna K. *Kruisová* jest také zdatná pianistka, což osvědčila zvláště přednesem velmi bravurní fantasie „Lesní scény“ od V. Wallace. Ze slečen budiž ještě uvedena sl. Ad. z *Fillenbaumů*, která v *Dreyschockově* „Pensée fugitive“ pěkný přednes a značně vyvinutou techniku ukázala. Posledně jmenované dvě slečny hrály také na 2 piana dohromady krásné „duo de concert“ od nejmenovaného, kterýmž takovou sensaci vzbudily, že je opakovati musely. — Z mužských chovanců vynikly nejvíce Sletý Alf. *Grünfeld* a p. E. *Šváb*. Již vloni zmínili jsme se chvalně o těchto dvou chovancích. Letos musíme totéž učiniti, ano chválu tu ještě rozmnožiti. A. Grünfeldovi prorokujeme na této dráze, pak-li ji dále sledovati bude, znamenitou budoucnost. Hrál prvního dne „koncertní fantasii na motivy z Čarostřelce od J. Th. Högra“ a druhého dne „Concert“ (G. dur) s průvodem orchestru od Mozarta. Objevil neobyčejně vyvinutou techniku a velmi cituplný přednes. Také jeho úhoz jest na jeho stáří velmi silný. První skladbu musil opakovati. — Pan Em. Šváb (letos absolvovaný) hrál „Praeludium a fugu“ (Cis-moll) od Šeb. Bacha, Nocturno od A. *Dreyschocka* a Concert (Es dur) s průvodem orchestru od J. Fielda. Na skladby tyto odvažují se obyčejně toliko nejvýtečnější umělci. Vzdor tomu přemohl přece pan Šváb značně všechny těžkosti těchto skladeb a přivedl je ku platnosti. Při této zkoušce spoluúčinkovali také členové pražského divadelního orchestru buď pospolně, buď jednotlivě. Vstupní lístek a program, které jsme obdrželi, byly *úplně český*.

(Pokračování.)

Ze Lvova. (V lipnu.)

Úvod. — Hudební Jednota, její školy a ředitelstvo. — Hudba kostelní. — Paní Schröder-Chaloupková a p. Robíček. — „Viola di gamba“ na výstavě starozitnosti. — Hudební útvory Rudkowského.

„Wezme ja skrzyпки
Z zielonej lipki
I zagram sobie!“
Winc. Pol.

Budiž mi volno, dnešní svůj dopis počítati slovy, jimiž věhlasný básník začíná nejnovější plod své Muzy p. n. „Pachole hetmańskie.“ Neb když jsem je četl, bylo mi, jakoby v duši mé ozval se ohlas národní naší české písně:

„Když jsem já byl malý chlapec
Na housle jsem hrával . . .“

a píseň tato zas vzbudila v duši všechny zpomínky z mladistvého věku, v drahé vlasti stráveného a s nimi zmocnila se touha po předrahé otčině, kterou jen sladké přesvědčení s to jest poněkud ukonejšiti, že i ve vlasti statečných bratří Lechů lze nalezi spřízněné a rovněž pro vše co krásné bijící srdce. Milého přesvědčení toho nabyt jsem po víceletém přebývání ve Lvově, jako též i za několikaletého pobytu svého v Krakově, pročež vrátiv se nyní za povoláním svým opět do prvního města, ihned obnovil jsem milé dávné známosti a rozumí se, že jako horlivý milovník hudby seznámil jsem se především se všemi milovníky zpěvu a hudby — posléze s celou hudební jednotou, která zde přičiněním ne jednoho z našich krajanů povstala a v kteréž to i já druhy mnohou nevšední zakusil jsem pochoutku duševní. Velice mne potěšilo, že ústav tento v nejnovějších časech stal se ústavem zemským v pravém smyslu a že důstojnost ředitele a členů výboru Jednoty, kterou jindy vždy jen nejvyšší úředníci zemští zastávali, nyní nejprvnějšími velmoži polskými zastoupena jest a že i počet přispívajících údů spolku tohoto jest o mnoho větší nežli býval za onoho času, když ředitel policie Lvovské ex offio (z úřadu) býval přednostou hudební Jednoty. Než však každá věc má svou temnou stránku — a tak to stojí i se zdejší hudební Jednotou; neb co do pokroku u vzdělávání hudby, a to zvláště hudby národní, k ničemu právě ještě nedospěla. Hlavní příčinou toho jest, že Lvov a celá Halíč vůbec velmi málo čítá domácích umělců a zdatných učitelů hudebních a že tedy celá takřka náuka hudby záleží od cizích hudebníků, kteří nejvíce hudbu jen jako řemeslo provozují, o rozkvět a rozšiřování hudby národní nedbajíce. Přesvědčili jsme se o tom právě v těchto dnech. Koncem tohoto měsíce uzavírá se

školní rok v hudebním ústavu při Jednotě hudební a měla se odbývat veřejná zkouška; poněvadž ale výsledky nauky při předběžných zkouškách okázaly se příliš nepatrný, vidělo se ředitelstvo nuceno, od zamýšlené obyčejné veřejné zkoušky upustiti. Zvláště málo prospěchu osvědčily školy zpěvu pod řízením učitele roz. Vlacha, neumějícího hrubě ani slova polského ani německého, proto též ustanovilo se ředitelstvo na tom, jej propustiti *). Vůbec pozorujeme, že se zde zpěv velice zanedbává, dílem proto, že se nedostává dobrých učitelů, dílem zas, že dosavadní německý ředitel Jednoty sám nehleděl k tomu, aby v koncertech Jednoty zpěv důstojněji zastoupen byl. Pan ředitel Mikuli jest výborný pianista a zvláště výtečný vykonavatel útvorů Chopenovských, ale jako ředitel ústavu hudebního není na svém místě. On jest příčinou, že mnoho členů od Jednoty odpadlo a že se milovníci zpěvu vzdalují, zaměřující založiti si zvláštní spolek zpěvácký, čímž by se nic jiného nedocílilo, poněvadž počet zpěváků bez toho není tak velký, než rozdrobení sil zpěváckých.

(Dokončení.)

Šebastian Bach a jeho syn **).

Novela.

(Pokračování.)

Pokloniv se odkvapil Fleming ku klavíru a navrátil se po několika okamžicích s Šebastianem Bachem, jenž, prostým kabátem oblečen a s kloboukem v ruce, předstoupil. Oba následoval Volumier se starostlivě bázlivým obličejem. Vše patřilo nyní na tu skupeninu.

„To jest Bach, Vaše Milosti,“ řekl Fleming, představuje jej a útrpně se usmívaje.

„Tedy Vy jste se osmělil poslati Marchandovi pozvání k hudebnímu souboji?“

„Tak jest, Vaše Milosti. Neučinil jsem toho však nikoli proto, abych se před Vaší Milostí tím snad vychluboval.“

„Ah! už Vám začíná býti teskno? Myslím že jste si přece příliš velkou úlohu předebral.“

„Nikoli, Vaše královská Milosti! teskno mi není. Německé umění nemusí se báti před pány Francouzy.“

„Tak, tak! Nu vždyť uvidíme. Nezdá se ale, že německé umění tolik vynáší, jako francouzské,“ řekl král, pohlížeje na jednoduchý a nikoli novodobý oblek Šebastianův.

„V tom pádu má Vaše královská Milost pravdu. To si však nesmí umělec k srdci bráti. Kdo po dobrém baží, musí si dříve říci, že mámení a šalba, která smysly vábí, avšak marná jest, rychleji vzejde a lépe se zaplacuje, nežli pravé, poctivé smýšlení a konání. Kdo si to však nepředloží, než dráhu uměleckou vůbec nastoupí, ten ať ráději ani nepočíná.“

Každý se zhrozil nad touto bezpříkladně smělou varhaníkovou odpovědí a blednoucí Volumier tahal Šebastiana za kabát, aby svou řeč zmírnil. August zaskareděl se, jeho tváře lehce se začervenaly, pak pohlédl na něho blesknatým okem, nad nímž mnohý z komorníků by se byl zachvěl. Jelikož však Šebastianovo vřelé, tiché oko patrně toto hrození pokojně vydrželo, usmál se král a řekl nepodjatě: „Tedy zahrajte nám. Flemingu, dejte Marchanda zavolat.“

Král se posadil, celá společnost svá místa obsadila a Bach stál s Volumierem u nástroje, mezi tím co Fleming do oblekárny spěchal, aby francouzského mistra uvedl.

Bylo bezhlasé ticho, v němž tesknost a žádostivost každého přítomného se zvyšovala. Král očíhledě nebyl v nejlepším rozmaru, a každý cítil, že ten, kdo v tom souboji podlehne, nikoli roli závidění hodnou hráti nebude.

V tom okamžicích povstal v sloupové síni podivný pohyb a Fleming zámorně kolísal ku králi.

„Co Vám schází, Flemingu?“

„Vaše Milosti, jsem bezhlasý úžasem! Před čtvrt hodinou byl Marchand ještě zde v mé oblekárně — a nyní — jest tentam.“

„Tentam?“ a král zdvihl se rozdrážděn a tmavý ruměncem uhostil se na jeho obličej.

„Tentam?“ — Ne Vy se mýlíte; snad mu přišlo zle. Volumier a Vitzthum půjdou do jeho bytu a podívají se, co se s nim děje.“

Na to obrátil se kníže ke královně a ke Königsmarkové a dali se spolu do lehkého rozhovoru. Volumier a Vitzthum se mezi tím už odebrali do Marchandova bytu. Fleming stál o samotě, dívaje se na Denhoffovou, která, jako on, na nejvyš se strachovala, aby se doporučením Francouze nebyla zahanbila.

(Pokračování.)

*) V Praze je též poměr; nevíme však zdaž se změní. Red.

**) V posledním čísle zůstalo v novele „Š. Bach a jeho syn“ nedopatřením několik smysl rušících tiskových chyb:

na 1. sloupci v řádce 34 přidá se po: protože nové, — a

na 2. „ „ 17 má se číst: samalgovati, když

král s královnou ruku v ruce do sálu vstoupil, blahosklonně se usmívaje. Jej následoval atd.

Feuilleton.

Z Prahy.

Novoměstské divadlo. Ochuravěním slečny Lucové upadla operní představení ve velké nesnáze, aniž by se byla až posud zotaviti mohla. Provedené zpěvohry, o jejichž chatrném nastudování ani se zmínit nechceme, ukázaly nám zase zdejší nuznou a nad hlubinami se vznášející regii, která jak s repertoirem operním tak i s obecností nemile nakládá. První smutný obraz podala zpěvohra „Martha“ od Flotova se slečnou Ehrenbergovou. Panu Nachbauerovi, který bez dovolení všechny arie o půl tónu níže zpíval, mátl se častěji pamět, čehož jsme se ve zpěvohře „Židovka“ od Halevyho, později dávané, opět dočkali. Židovku zpívala sl. Grabingrová. Pokrok u slečny této nebyl v úloze, kterou již několikrát zpívala, viděti, z toho patrno, že slečna všestranná a dobré rady sobě nevšímá. Pan Hertzsch (Gilbert) byl za svůj vřelý zpěv častěji potleskem odměněn. Hned po sobě následovaly zpěvohry „Ernani“ a „Troubadour“ od Verdiho. V obou zpívaly sl. Brennerová a pan Bachmann, oba svými zvuknými orgány o potlesk závodíce. Pan Hardtmuth zpívá úlohy zvláště ve vlašské operě velmi namahavě, a tím se dá jeho časté detonování vysvětliti. Vůbec řečeno, již mnoho úloh, které pan Hardtmuth převzal, viděti bychom rádi v rukou pana Steinecke. S dychtivostí očekáváme pohostinské představení paní La Bordeové, první zpěvačky od velké opery v Paříži, která dle repertoiru v Lucii, Normě a Lazebníku Sevillském zde vystoupiti hodlá.

— Slečna Petříková, Pražanka a nemýlíme-li se zákyně p. Čabouna, je u opery v Opavě engažována. Sl. Petříková je dcera zdejšího obchodníka ve víně.

— Naše krajanka, sl. A. Anderová vystoupila po druhé v Linci a sice nyní v úloze „Agaty“ z opery „Čarostřelec“ a byla hlučnou pochvalou a hojným potleskem vyznamenána.

— Konečně zdá se, že se nám dostane tragické milovnice. Slečna Marie Korschnerová, která minulou neděli v Deboře v titulní úloze vystoupila, dosáhla velmi příznivého výsledku a byla od četného obecnstva 6krát volána. Všechny časopisy, české i německé shodují se v tom, že má slečna Marie Korschnerová pro tento obor značný talent i orgán a na první vystoupení i živou hru. „Morgenpost“ praví o jejím organu, že je to velikán, jimž důkladně vládnouti se debutantka učiti musí. Co se pojmutí úlohy týče, praví též časopis, že slečna Korschnerová je v skutku bílý havran, jež jsme ode dávna na českém divadle neviděli. Obratný kritik „Času“ praví o ní, že provedla některé části úlohy své důmyslně. Bylo by žádoucí, aby se nám konečně dostalo tragické milovnice, když pro nás bohužel nevíme dí vinou slečna Heintzova ztracena jest.

— Pan Eduard Nápravník přijal kapelnické místo u orchestru knížete Jusupova v Petrohradě a podepsal tyto dni kontrakt na dvě leta. Nadaný skladatel tento obdrží ročně 500 stříbrných rublů, místo stravy 365 zl. v dva cetnikách, byt, světlo a to-

pení. Roční tento plat činí v našich penězích as 1500 zl. rak. čísla.

— Jak se zde slavná italská zpěvačka sig. Zelia Trebelli líbila, dosvědčuje následující italský verš, jež jistý český důstojník, mnoho let v Itálii žijící, o ní napsal a v Nár. Listech uveřejnil.

O Malibran risuscitata
Sei Tu dal cielo ritornata?
Giacché la voce e l'anima ne hai
L'immagine d'angelo con quei rai!
Vai bear il mondo, Fata vaga
Addio! Ricordati di Praga.

V českém překladu zní to as následovně, „O nově povstalá Malibranko, navrátila jsi se s nebe? vždyť hlas a ducha jejího máš, obraze andělský s onými krásnými zraky, jdi oblažovat svět, půvabná Vilo. S Bohem! Zpomeň si na Prahu!“ Tých důstojník přeložil též do italityny národní naši píseň „Horo, horo vysoká jsi“ tak věrně a tak dobře, že zde jednu sloku k porovnání podáváme.

Oči, oči proč pláčete,	Ochi, ochi, che piangete,
Když Vy moji nebudete,	Giacché mici non sarete,
Nebudete a nesmíte,	Non sarete e non potete
Darmo si na to myslíte.	Voi indarno lo credete.

Porovná-li se tyto obě sloky, je patrno vidět, že česká řeč co do libozvuku a co do zpěvu italské málo co zadá.

— Pan Josef Vilímek, redaktor „Hum. listů“, vydal tyto dni velmi zajímavou brožurku „Der Sprechklangmesser“ aneb list českého filologa k německému humoristu, v níž patrno dokázáno jest, že německá řeč mnohem tvrdší jest než česká a že uměle sestavená slova „strč prst skrz krk“ též v němčině se nacházejí. Knížka ta psána jest v hexametrách a stojí 20 kr. r. č.

— O místo ředitele Mozartea v Solnohradě uchází se 23 hudebních umělců, mezi nimiž se i čtyři Čechové: pánové Hegenbarth, cellista, Jelínek, hoboista, oba v Solnohradě, Zd. Skuherský, kapelník v Inšpruku, a Zik. Kolesovský, ředitel kůru v Praze nacházejí.

— Pánové J. Benevic, koncertní mistr v Solnohradě a p. Hegenbarth uspořádají v lázních „Reichenhall“ své koncerty. Při této příležitosti podotýkáme, že by žádoucí bylo, aby se pro uprázdněné místo profesora cella na Pražském konservatoriu výtečný virtuos a rodák náš pan Hegenbarth získati měl.

— Hudební literatura. Pan Frant. Rummel, nyní v pianním ústavě p. Šimáka, který co učitel na piano v našem městě velmi chvalného jmena si dobyl, hodlá nyní některé ze svých skladeb, které všechny ještě v rukopisu chová, pro piano na dvě ruce vydati. Navštěvovatelům zkoušek a produkcí v zdejších pianních ústavech budou skladby jeho jistě ještě v dobré paměti. Hodlá nejdříve vydati: Polku a Capriccio (věnováno J. L. Zvonařovi), kteréžto obě skladby při letošních celoročních zkouškách u p. Šimáka předneseny, u přítomného obecnstva velmi záslužné pochvaly došly. Doufáme s určitostí,

že skladby Rummlovy v širším kruhu obecnosti také jistě též přízně a obliby dojdou, kteréž v skutku zasluhují. — „Erwartung“ je titul tantasia pro piano od Otokara Nickerla, jižto skladatel pruskému pianistu Janu v. Bülow věnoval. Skladba tato není těžká a bude pianistům pokročilejším vítána. Vyšla nákladem Josefa Šálka v Praze a stojí 80 kr. Dále oznamujeme, že vyšel týmž nákladem první sešit sbírky čtvero zpěvů pod jménem „Hlahol“ a obsahuje efektní sbor „Tri jezdcí“ od Lud. Procházky (text od J. Jahna) v partituru a hlasem. Subskripční cena na čtyry sešity je 2 zl. 50 kr. r. č. Milovníkům hudby poručujeme zajímavou polku (trablante) „Freie Wahl“ od Karla Komzáka, která v Praze veliké obliby došla. Stojí 30 kr. r. č. Všechny skladby lze u J. Šálka v Praze dostat.

(Č. S.) **Z Jaroměře**, dne 22. července. (Pěvecká a hudební akademie). Mezi českými městy, v kterých za nynější doby veřejný ruch i národní vědomí utěšeně zkvétají a která z dlouhého, nuceného spánku k novému jarejšímu žití mocně se probudila, zaujímá Jaroměř zajisté předního místa. Výmluvným toho důkazem jsou skvělé výsledky oněch podniků, jenžto zde k účelům vlastenským byly v skutku uvedeny. Nového přesvědčení o pravdě našeho výroku nabyli jsme právě minulou neděli dne 21. t. m., kde se v Jaroměři odbyvala velikolepá akademie ve prospěch ubohých pohorelců Roudnických a Novodvorských. Byla to slavnost ryze národní, v níž se ze všech končin drahé vlasti téměř pět tisíc lidu zúčastnilo! Ano Jaroměř dokázala v ten den, seč jsme když chceme! Slavnost se odbyvala na romantickém ostrově mlynáře p. J. Náhlavského, našince tělem a duší. U hlavního vchodu byla vystavena z bujného zelení pěkná brána, na jejížto přední straně byl nápis „Vítejte nám,“ na druhé pak „Sláva králi, mír vlasti!“ Vrchol střežil královský náš lev mezi prápory českými a slovanskými. Pro zpěváky byla na příhodném místě zvláštní tribuna zřízena. Pak byly viděti podobizny Palackého, Riegra, Čelakovského a Havlíčka. V středu celého skupení stál velký lev český a nad ním vznášel se orel rakouský; kolem byly zase prápory v českých a slovanských barvách, kteréž jsme vůbec také na všech nápisech, kdekoli jen nějaký byl, pozorovali. U prostřed ostrova vlála na ohromné tyčce rovněž velká slovanská trikolora. Příjemný dojem učinilo na každého pozorovatele velmi vkusně sestavené skupení z čerstvých květin, v nichžto postavena byla podobizna J. K. Tyla, a zároveň skříňka, do níž se sbíraly dobrovolné příspěvky pro rodinu jeho! Slavnost začala po páté hodině odpolední. Zpěváci, jichž se bylo na vyzvání výboru ke dvěma stům sjelo, přišli s místní hudbou v čele a byli u hlavního vchodu pány výbory, bíločervenými stužkami vyznačenými uvítáni. Napřed nešen byl praporek zpěváckého spolku králohradeckého, jenž byl nejčetněji zastoupen, dále se zúčastnily spolky z Jaroměře, Králové Dvora, Turnova, Náchoda, Jičína, Semil, Skalice, Liberce, z Nového Bydžova, z Pardubic, Chrudimi, Přelouče, Nové Paky a Josefodolští. Mimo to spoluúčinkovali také zpěváci ještě z jiných měst, an se hosté byli sešli nejen domácí a vukolní, ale i ze vzdálených míst, na př. až z Tábora. — Zpěváci měli mimo svůj

vlastní také všeobecný odznak z modré stužky zhotovený. Veškerá čísla programu byla ku všeobecné spokojenosti provedena a hlučným potleskem obecnosti vyznamenána. Pan Formánek, studující osmé latinské třídy na gymnasiu králohradeckém, přednesl s mladistvým zápalem i hlubokým citem rázný proslov od B. Landrocka, poslánců na zemském sněmu českém. Po ukončení jeho zahřmělo z tisícových úst „Sláva vlasti“ a „Sláva našim výtečníkům!“ — tak bouřlivě, že se až zdi blízké pevnosti Josefovské otřásl. — Z instrumentálních skladeb slyšeli jsme ouverturu z Meyerbeerovy opery „Robert ďábel,“ scénu a finále z opery „Macbeth“ od Richarda Wagnera, dále ouverturu z jeho opery „Rienzi“ a konečně pochodové potpourri od Hausera. Hudební ty skladby hrála kapela c. k. pěšího pluku hraběte Nugenta výtečným řízením kapelníka p. Hopfa. Co se sborů týká, byly provedeny „Utonulá“ od Křížkovského, „Kovářská“ od Vogla, „Oslava Rukopisu Královského“ od Krejčího, „Šumí Labe“ od Zvonáře, „Zel a chmel,“ od Mendelssohna, „Válečná“ z opery Rienzi s doprovodem hudby, potom v německém jazyku Sbory mírně řídil p. Styblík, ředitel zpěváckého spolku králohradeckého. Po odbyté vlastní akademii vystoupil na řečníště proslulý našinec p. V. F. Červený z Králové Hradce, jehož jméno po veškerém světě hudebním chvalně známo jest a kterýž sobě o tuto slavnost hlavních zásluh vydobyl. Byv od obecnosti hlučně uvítán, měl řeč. Když domluvil, voláno třikrát „Sláva králi,“ hudba hrála národní hymnu a střeleno z mozdířů. Jakmile poslední rána dozněla, zahřmělo u velkém jásetu veškerého obecnosti také „Sláva Červenému!“ Horlivý a obětovný národovec ten vydal také u L. Pospíšila v Kr. Hradci tištěnou: „Pomněnku na Jaroměř dne 21. července 1861.“ Obsahuje program akademie, Landrockův proslov, roztomilou novelletku „Ne-li s Minou, s žádnou jinou,“ od K. St., konečně řeč panem Červeným jménem výboru přednesenou. Knížička tato zůstane každému oučastníku Jaroměřské besedy milou památkou. Veškerý výnos její věnován od spanilomyslného pořadatele v prospěch Tylovy rodiny. Po ukončení akademie zůstali hosté ještě pohromadě zpívající „Hej Slované,“ „Kde domov můj,“ „Slovan jsem“ a mnohé jiné písně národní. Že se mezi zpěvem provolávala Sláva milované naší vlasti, Palackému, Riegrovi, Havlíčkovi a ostatním výtečným národa českého netřeba dokládati. Nezapomenuto též na slovanskou vzájemnost a hlučné Sláva rozléhalo se také na počtu miláčka Slovanů, velkého Strossmayera! Podotkli jsme už výše, že se v slavnosti Jaroměřské zúčastnilo téměř 5000 osob. Byliť to hosté z blízka i daleka, vysocí a nízcí, měšťanstvo, stateční rolníci, professorové, úřednictvo, duchovní, spisovatelé, vojínové všech stupňů od generála až k sprostému, studující mládež atd. Národní ráz slavnosti jevil se též krojem, neb kamkoliv si zraku svého upřel, viděl jsi čamary všeho druhu a tož nejen snad u mladších, ale všeobecně. Velmi četně byla také krásná pleť zastoupena, kteráž rovněž z největší části buď v národním kroji se objevila, buď alespoň národní barvy na sobě měla. Večer byla taneční beseda v hostinci „u Labutě,“ jejížto čistý výnos taktéž rodině Tylové připadne.

Z Jindřichova Hradce 18. července. Dne 15. t. m. byla příčiněm našeho ředitele kůru, p. F. Vacka, způsobena hudební akademie, jejíž čistý výnos věnován

jest založení zpěváckého spolku, jenž zde v počtu jest a o němž svým časem zprávu podáme. Z čísel programu zvláště vynikala: „Ouverture k Martě“ orchestrem precisně provedená, „les Adieu“ od Goltrmanna pro cello s průvodem piana, cituplně a uhlazeně přednesl p. Vacek, pak variace pro violon od Vacka, variace tyto, jimž na všeobecnou žádost ještě jedny přidati musel, přednesl tentýž s takovou bravurou, že jenom jeden úsudek o něm pronésti můžeme: že p. Vacek nevšední virtuos na tento nástroj jest. K celku též chvalně přispěli pan kancelista Zitek a slečna Pánková zpěvem pan sekretář Haura přednášením prologu, k tomuto cíli sepsaného, pan flétista Reich se svou dcerou hrou na flétu a více študujících, částečně učňů páně Vackových, deklamací a hrou na piano. — Ku konci pronášíme ještě skromnou prosbu k panu podnikateli: aby při příští akademii se starých, obvyklých cen držel, aneb se na mnoze od nich neuchyloval, aby se takováto zábava všeobecnou státi mohla. a. a. a.

Z Tábora, 22. července 1861. V předešlém čísle Dalibora mluveno bylo o 5. produkci zdejšího spolku zpěváckého a vše bylo též dobře i pravdivě popsáno; než p. dopisovatel Vás zapoměl také ještě podotknouti, že nemalé pochvaly a zasloužilého uznání došel skladatel sboru „Pomoc pro náramnou lásku“ pan Ludevít Procházka, a že se nejvíce původnost i zvláštnost skladby znalecům hudebním líbila a znaleckého rozbírání a schválení se dočkala. Račte to tehdy co doplněk předešlého dopisu v Dalibora přijmouti. — Včera odpoledne uspořádal zpěvácký spolek náš výlet do pintovky, lesu to 1/4 hodiny od města vzdáleného; obecnstvo se shromáždilo na cestě u lázní, odkudž s hudbou sprovázeno po 3. hodině do lesa vyšlo; tu bylo již mnoho hostů na ustanoveném místě pohromadě napřed, a mnoho jich ještě později přišlo, tak že zde asi 400 osob ve společenských skupeninách při krásném počasí velmi příjemně se bavilo neb spolek zpěvácký zpíval rozmanité sbory a písně národní s ohlasem, hudba střídavě se zpěvem hrála, a o nápoj i jídla dobře postaráno bylo. Teprv 8. hodině večer odebíralo se obecnstvo s hudbou v čele ku lázním kdež větší díl taneční zábavu sobě zřídív dále se obveseloval. Že výlet tento velmi příznivě přijat byl, vysvítá z toho, že ze všech stran jen jedna žádost slyšena byla, totiž: aby výlet takový co nejdříve zas uspořádán byl.

Baden. Při průvodu s pochodněmi, dne 15. lipna za krále pruského, hrál zdejší orchestr na promenádě, když se tažení blížilo, pochod: „Osvobození“ od našeho krajana Könnemanna.

Elberfeld. Nyní zde dochází veliké pochvaly pan Krátký-Božík svou výtečnou hrou na dechovou harmoniku, s kterouž skutečně mistrovsky zacházeti umí. Všude, kde týž umělec vystoupil, zbudil přednesem na tomto nástroji velkého podivení a není se co divit, když Němci pana Krátkého za svého krajana drží; neboť kdo by nepoznal v pánu Krátkém rozeného Němce, spřízněného s jmény Schmid, Schulze, Müller atd.?

Norimberk. K zdejší pěvecké slavnosti přihlásilo se již 5106 zpěváků ze 165 měst, mezi nimi též deputace německého zpěv. spolku v Caribradě. Od následujících 16 skladatelů zaslány jsou skladby k provedení: od F. Lachnera v Mnichově, V. Lachnera v Mannheimu, Hillera v Kolíně n. Rýnem, Otta v Drážďanech, Kückena v Stuttgartu, Kalivody v Donaueschingách, Abta a Methfessela v Brunšviku, Tschircha v Geře, Streba ve Frankfurtu nad Mohánem, od vévody Arnošta Koburgského, Beckra ve Würzburgu, Möhringa v Novém Rupínu, Grobe a Emmerlinga v Norimberku. Větší část skladatelů bude své skladby sami řídit.

Paříž. Jak „Guide musical“ píše, jest prý v Paříži 20.000, pravíme dvacet tisíc učitelů na piano. To vysvítá z posledního sčítání národu, při kterémž se také na společenské postavení ohled béře, Arci se všem neplatí za lekci po 20 frankách, nýbrž jsou mezi nimi, kteří také za šálek kávy lekci dávají. — A. Bataille a spol. zhotovil pro místokrále egyptského pianokulečník, jehož se buď co piana aneb co kulečnicku užití může. Nestojí prý více než obyčejný křídlatec (Flügel).

Pešť. Pianista Willmers komponuje nyní maďarskou operu, k nížto mu K. Zilahy text byl napsal. Mosonyi dokončuje maďarskou operu „Szép Ilonka.“ Kéž by i takový ruch u českoslovanských skladatelů povstal!

Petrohrad. (Smlouva k obapolné ochraně literárního, uměleckého a musikalního majetku mezi Ruskem a Francií!) Smlouva tato platí od 2. lipna a sice na šest let. Na provedení lirických a dramatických děl nebéře se žádný ohled. Překlady rovnají se výslovně původním pracím; avšak dle článku 2. požívá každý překladatel jen ochrany svého překladu, aniž by prvnímu překladateli jistého díla výhradní právo na jeho překlad povoleno bylo. Právo literárního a artistického majetku Francouzů v Rusi a Rusů ve Francii platí po čas života spisovatelova a přejde na jeho přímé neb testamentární dědice na čas 20 let, na jejich poboční dědice ale jen na čas 10 let. Tyto lhůty počítají se od úmrtí spisovatele. Prodávání neb nápodobování jakéhokoliv díla, jež co majetek uznáno jest, zapovídá se v obou státech.

Vídeň. Náš krajan Vovorský, úd královské opery v Berlíně a slečna Lichtmajová, od městského divadla v Hamburku, bývalý člen opery pražské, zpívali zde v posledním představení: „Roberta ďábla.“ Zdejší noviny velmi chvalně o nich se zmínily. — 1.

Listárna.

V expedici Dalibora nacházejí se výborné housle „Strnadovky“ v ceně 30 zl. r. č. Kdo by si ty samé přál, račiž se na expedici obrátiti. — Panu — 1 — v Solnohradě. Stran libretta obraťte se k básníkům p. Pflégrovi, Crhovi, Sabinovi v Praze. Adresujte list svůj na redakci Dalibora. — Panu N. v S. Nových netištěných sborů a kvartett máme dosti; obraťte se jen na kancelář pro opisování v Praze.